

Voorzieningshart in Oosterhout door Jeanne Dekkers Architectuur

Ruggengraat van schoon beton

Een eind buiten Nijmegen ligt het dorp Oosterhout. In het hart van een nieuwe wijk staat een langwerpig voorzieningencentrum door Jeanne Dekkers Architectuur, dat zich kenmerkt door lange, gebogen lijnen en een vlijmscherpe punt. Middendoor het gebouw slingert een overhellende wand van geprefabriceerd schoon beton. Uiterst zorgvuldige uitvoering maakte dit mogelijk. *Pierijn van der Putt Foto's Christian Richters*

Het voorzieningshart ligt op een driehoekige kavel en dankt zijn naam aan de vele, op de wijk gerichte functies die het herbergt. Naast een kinderdagverblijf en een basisschool zijn er een sporthal, een theaterzaal en een aantal welzijnsinstaties in het gebouw ondergebracht. De scherpe, overhellende punt aan één zijde van het gebouw doet aan de boeg van een schip denken en heeft het voorzieningshart in de wijk de bijnaam 'de ark' opgeleverd.

Ter plaatse van de grote betonnen toegangstrap wijkt de gevel naar binnen, alsof de trap een deuk maakt in het gebouw. De architecten kozen voor een hoofdentree op de eerste verdieping zodat bezoekers midden in het gebouw binnenkomen en ze slechts één laag naar boven of naar beneden hoeven om hun bestemming te bereiken.

De ruimtelijke opzet bestaat uit een galerij met aan één zijde lokalen of kantoren. Halverwege het gebouw maken de lokalen plaats voor de entree en voor een grote, open binnenruimte waaraan de sporthal en de theaterzaal liggen. Deze hoge ruimte is vanuit de entree toegankelijk middels een sierlijke hellingbaan en doet dienst als centrale ontmoetingsplaats in het gebouw.

Haaks op de entree loopt een lange, slingerende en overhellende wand door het gebouw. Het is de ruggengraat waarlangs het programma is georganiseerd. De wand scheidt de lokalen van de bruggen die deze ruimtes ontsluiten en is een voornaam onderdeel van de draagconstructie. De afwerking

- 1 De drie verdiepingen hoge ruimte tussen de sportzaal en de lokalen wordt doorsneden door loopbruggen en hellingbanen.
- 2 Het voorzieningencentrum ligt op het scharnierpunt van twee belangrijke richtingen in de stedebouwkundige structuur van het dorp Oosterhout. Het snijpunt is expressief vormgegeven.
- 3 De vloeiende lijnen van het gebouw worden geaccentueerd door de gevelbeplating van Eternit.

Het atrium vormt de centrale ruimte van het gebouw.

van schoon beton verraad dat het om een geprefabriceerde wand gaat.

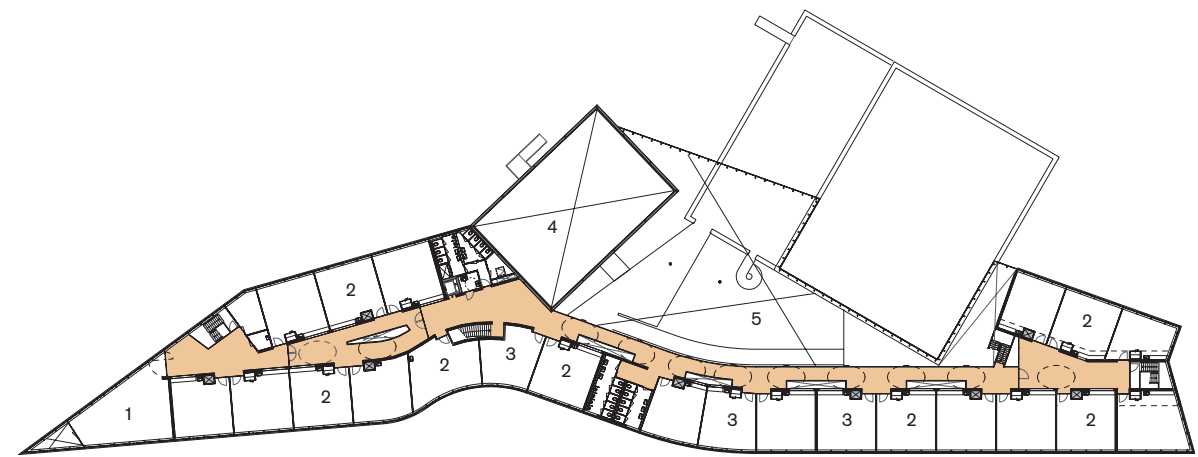
Het gebouw heeft een hybride staal-betonconstructie. De vloeren van de lokalen en de kantoren zijn opgebouwd uit breedplaten die aan de gevel rusten op stalen kolommen en aan de galerijkant op een betonnen wand. Deze betonnen wand is uitgevoerd in een betonnen holle wandstelsel, dat bestaat uit twee geprefabriceerde bladen die parallel aan elkaar worden geplaatst waarna de ruimte ertussen wordt voorzien van wapening en wordt volgestort met beton. Het voordeel van dit systeem is dat een dragende betonwand kan worden gemaakt die aan beide zijden de kwaliteit heeft van geprefabriceerd beton. De breedplaatvloeren dragen ter plaatse van de deuren van de lokalen uit en vormen de oplegpunten voor de bruggen. Op deze manier kan de brug worden losgehouden van de betonwand zodat smalle vides ontstaan die daglicht tot onderin het gebouw voeren.

De slingerbeweging in de plattegrond vraagt om een bijzondere toepassing van het holle wandstelsel. Alle gebruikte panelen zijn uniek. Omdat de wand ook nog eens uit het lood staat, is bij het volstorten met beton gebruik gemaakt van stempels. Ook naar het vervoer van de fabriek naar de bouwplaats en de opslag van de panelen ter plaatse is bijzondere aandacht gegaan. Bij normaal vervoer ontstaan vaak

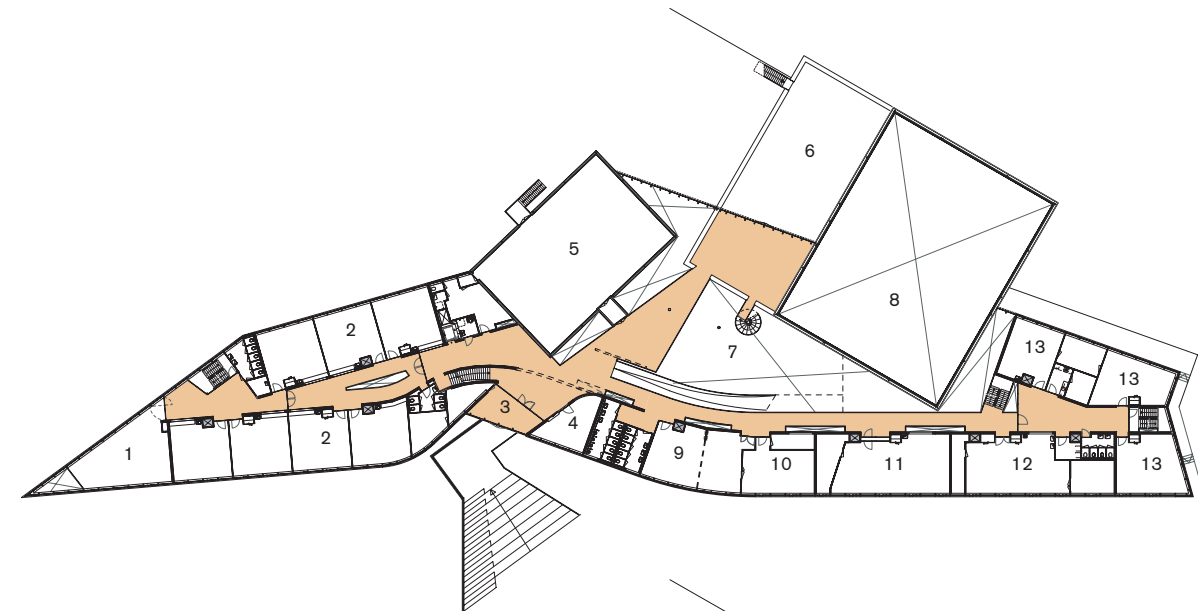
onuitwisbare afdrucken in het beton, die alleen door een laag verf aan het oog kunnen worden onttrokken. Het door Dekkers gewenste schone beton noopte tot een alternatieve vervoerwijze.

In het ontwerp is gebruik gemaakt van een additioneel voordeel van een massief betonnen draagconstructie, namelijk het warmteaccumulerend vermogen ervan. Het zware beton zorgt voor koeling in de zomer en verwarming in de winter. Mede met het oog hierop is een hybride ventilatiesysteem ontwikkeld. Frisse lucht komt door een rooster achter de gepotdekselde gevelplaten naar binnen en wordt langs het plafond getrokken. Aan de lokaalzijde van de betonwand is bij het plafond een koef aangebracht waarin een kanaal loopt dat de lucht aanzuigt en afvoert. Deze koef is onderdeel van het meubel waarin ook de kasten zijn opgenomen.

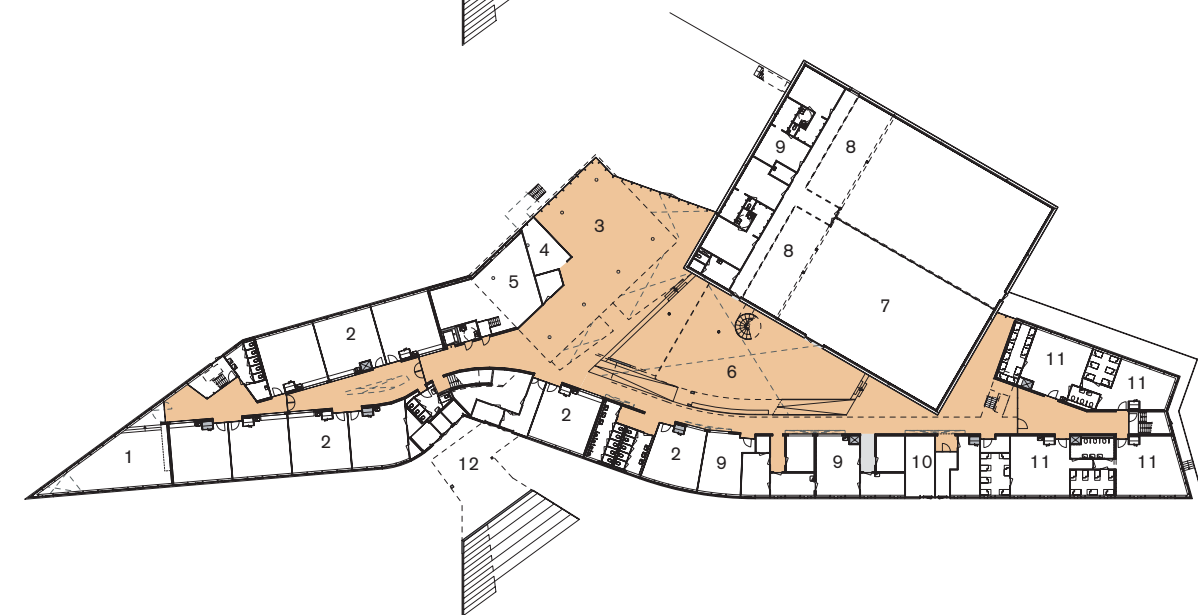
Jeanne Dekkers tast schetsend de opgave en de locatie af. Daarbij gaat ze gevoelsmatig en intuïtief te werk. Het tot leven brengen van die vaak door kromme lijnen gekenmerkte schetsen, vraagt het nodige van de toegepaste technieken en methodes en van de uitvoering. Het voorzieningshart in Oosterhout demonstreert in hoeverre het mogelijk is om een slingerend, hellend vlak van het papier te halen en te materialiseren in massief beton.

- Tweede verdieping**
- 1 speellokaal
 - 2 groepsruimtes
 - 3 directiekamer
 - 4 vide theater
 - 5 vide centrale hal

- Eerste verdieping**
- 1 teamkamer
 - 2 groepsruimtes
 - 3 hoofdentree
 - 4 conciërge
 - 5 theater
 - 6 terras
 - 7 vide centrale hal
 - 8 vide sporthal
 - 9 activiteitenruimte
 - 10 computerlokaal
 - 11 muzieklokaal
 - 12 handvaardigheidsruimte
 - 13 kinderdagverblijf

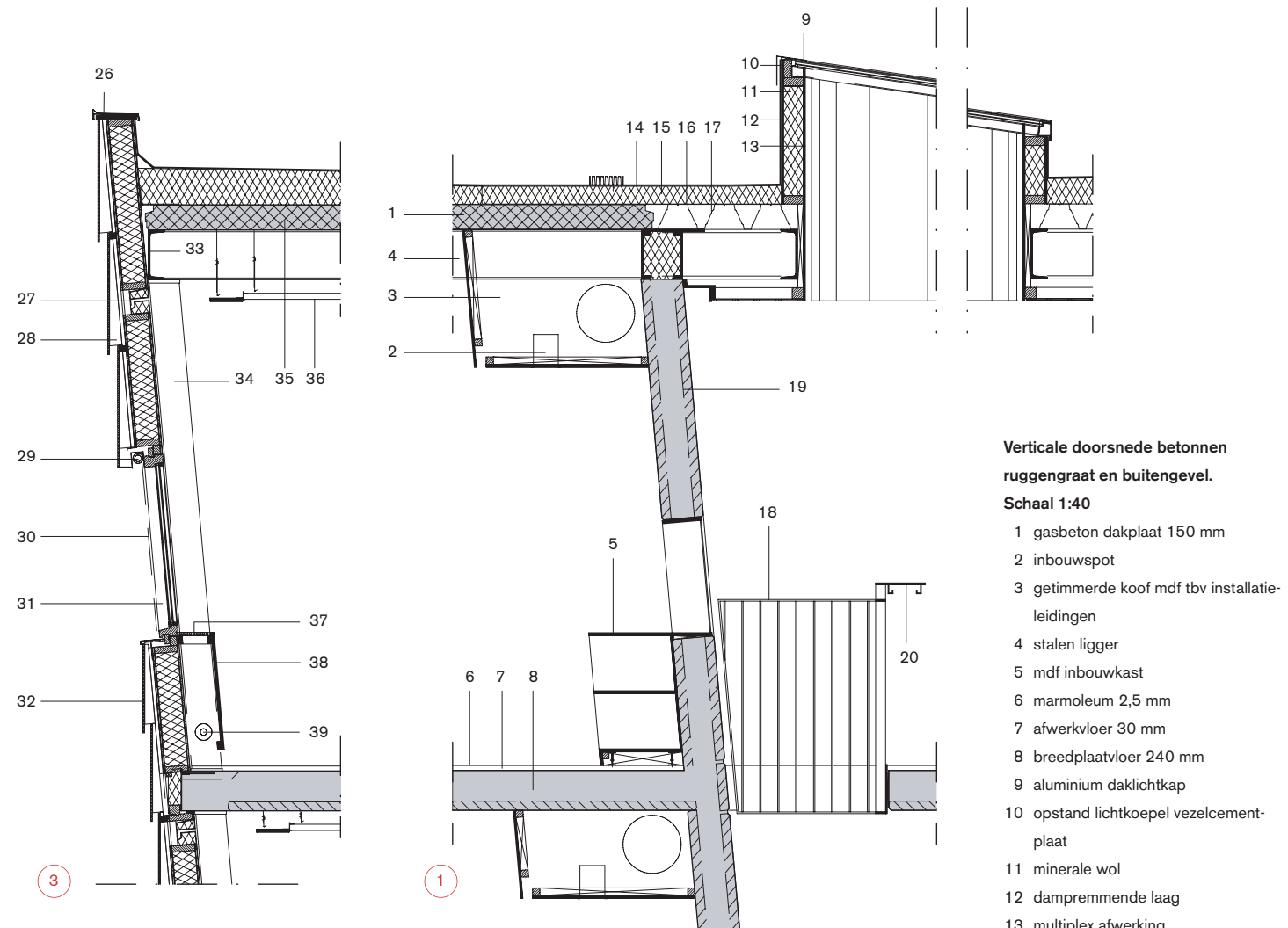

- Begane grond**
- 1 speellokaal
 - 2 groepsruimtes
 - 3 kantine
 - 4 keuken
 - 5 technische ruimte
 - 6 centrale hal
 - 7 sporthal
 - 8 toestelbergingen
 - 9 kleedkamers
 - 10 kantoor
 - 11 kinderdagverblijf
 - 12 fietsstalling

Voorzieningshart, Oosterhout (gemeente Nijmegen)

Opdrachtgever Gemeente Nijmegen
Ontwerp Jeanne Dekkers Architectuur, Delft
Projectarchitect Jeanne Dekkers, Helga Snel
Medewerkers Frank Segaar, Jan Enting, Jan Bart Karens, Anneli Kramer, Luuc Schutte, Terry Smidt
Adviseur constructie Royal Haskoning, Nijmegen
Adviseur installaties Royal Haskoning, Nijmegen
Adviseur akoestiek Nelissen ingenieursbureau, Eindhoven
Aannemer Eijkelenburg Dura Bouw, Rosmalen
Toezicht Frank Rodenijs, Oosterbeek
Beeldend kunstenaar Job Smeets, Antwerpen

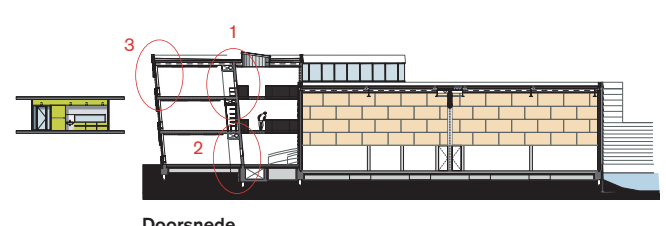
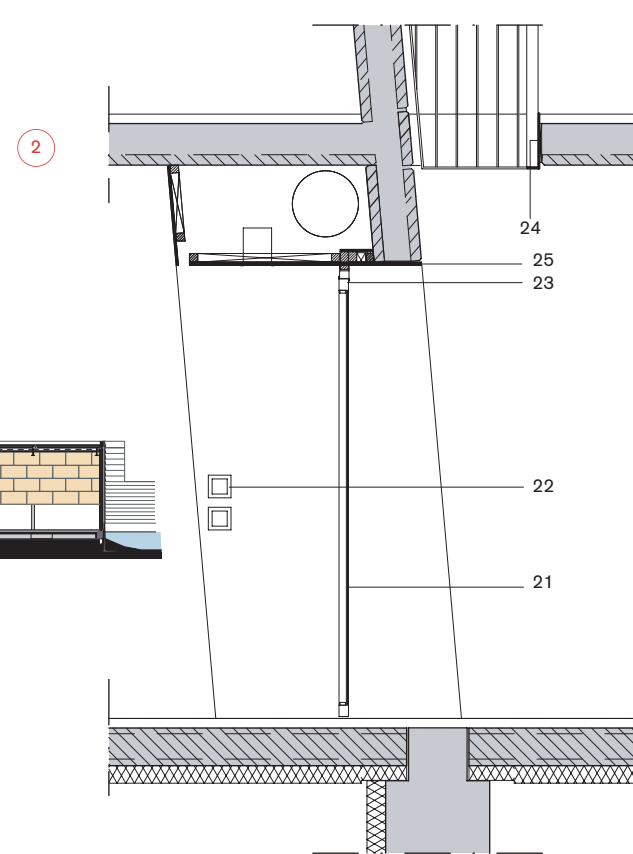
Bruto vloeroppervlakte 8.285 m²
Netto vloeroppervlakte 7.459 m²
Programma basisschool, kinderdagverblijf, sportaccommodatie, kunsteducatie, welzijnsfuncties
Datum voorlopig ontwerp september 2001
Datum definitief ontwerp juli 2002
Aanvang bouw mei 2003
Oplevering juli 2004
Bouwsom inclusief installaties €6.485.800 exclusief btw
Bouwsom exclusief installaties €5.067.000 exclusief btw
Bouwsom inclusief installaties €7.653.250 inclusief btw
Bouwsom exclusief installaties €5.979.060 inclusief btw

Verticale doorsnede betonnen ruggengraat en buitengevel.

Schaal 1:40

- 1 gasbeton dakplaat 150 mm
- 2 inbouwspot
- 3 getimmerde koof mdf tbv installatie-leidingen
- 4 stalen ligger
- 5 mdf inbouwkast
- 6 marmoleum 2,5 mm
- 7 afwerkvloer 30 mm
- 8 breedplaatvloer 240 mm
- 9 aluminium daklichtkap
- 10 opstand lichtkoepel vezelcement-plaat
- 11 minerale wol
- 12 dampremmende laag
- 13 multiplex afwerking
- 14 bitumineuze dakbedekking
- 15 isolatieafschotplaten
- 16 dampremmende laag
- 17 stalen dakplaten
- 18 stalen hekwerk bestaande uit stripstaal 6x60 mm
- 19 prefab beton holle wand ihw gevuld met beton
- 20 kapstok
- 21 deur in stalen frame gevuld met glas
- 22 lichtschakelaars
- 23 stalen kozijn
- 24 randafwerking betonnen vloer dmv aangestorte stalen plaat
- 25 mdf randafwerking
- 26 aluminium afdekplaat
- 27 suskast
- 28 ventileren via spouw
- 29 screen met elektrische bediening
- 30 roestvaste staaldraadkabel tbv geleiding screen
- 31 houten kozijn
- 32 Eternit gevelbeplating type Carat
- 33 staalprofiel UNP300
- 34 stalen kolom gevuld met beton
- 35 gasbeton dakplaat
- 36 akoestisch plafond
- 37 aluminium rooster
- 38 mdf omkasting tbv verwarmings-element
- 39 verwarmingselement

De lokalen zijn voorzien van ingebouwde kasten met diverse functies.

Doorsnijdingen van de betonnen ruggengraat zijn benadrukt door het kleurgebruik.